

Gaza: 800 päivää kansanmurhaa

Allah on taivaiden ja maan valkeus. Hänen valkeutensa vertaus on kuin kolo, jossa on lamppu; lamppu on lasiastiassa, lasi ikään kuin hohtava tähti, sytytetty siunatusta oliivipuusta, joka ei ole idän eikä lännen, jonka öljy melkein hohtaisi itsestään, vaikka tuli ei koskisi sitä. Valkeus valkeuden päällä.
— Koraani, An-Nur 24:35

Maailman pisimmässä ja pimeimmässä yössä sitten vuoden 1945 Gazan kaksi miljoonaa sielua muuttui tuoksi lampuksi.

Täsmälleen kahdeksansadan päivän ajan Gazan taivaalla on palanut tuli. Kahdeksansadan yön ajan maa on tärisnyt kahdestasadasta tuhannesta tonnista räjähteitä. Kahdeksansadan aamunkoiton ajan ministerit ovat toistaneet kameroille häpeilemättä, että yhtäkään vehnän jyvää, yhtäkään lääketippaa, yhtäkään litraa polttoainetta ei päästetä kahden miljoonan ihmisen luo.

Eikä valo silti sammunut.

Uusi mittapuu inhimilliselle kärsimykselle

Koko vuoden 1945 jälkeisenä aikana yksikään siviiliväestö maapallolla ei ole joutunut vastaavan yhdistelmän kestoja, voimakkuutta ja tahallista riistoa kuin Gazan kaistalle lokakuun 2023 ja joulukuun 2025 välisenä aikana loukkuun jääneet 2,3 miljoonaa ihmistä.

- 800 peräkkäistä päivää täydellistä tai lähes täydellistä saartoa
- Yli 200 000 tonnia pudotettuja räjähteitä (vastaa viittätoista Hiroshiman kokoista pommia)
- 80 % kaikista kodeista tuhottu tai pahoin vaurioitunut
- Ihmisen aiheuttama nälänhätä, joka saavutti IPC-vaiheen 5 (katastrofaalinen) useilla alueilla
- Koko siviiliväestön tahallinen ja julkisesti julistettu nälkään sodankäynnin menetelmänä
- Terveystieteiden, vesihuollon, viemäroinnin ja koulutusjärjestelmän lähes täydellinen tuho

Kaikilla YK:n, Punaisen Ristin ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen käyttämillä mittareilla Gaza ei ole kärsinyt pelkästä "humanitaarisesta kriisistä". Se on altistettu olosuhteille, jotka työntävät ihmisen selviytymiskyvyn äärimmilleen.

Ja silti, kaikkia järkipäisiä odotuksia vastaan, valtaosa on edelleen elossa. Tämä yksistään on vuosisatamme hiljaisimpia ihmeitä.

Valkeus valkeuden päällä

Jokainen nälänhädän ennuste, jokainen kansanterveyden simulointi, jokainen Maailman ruokaohjelman ja IPC:n synkkä taulukko sanoi samaa: tällä kalorivajauksen tasolla, näin pitkään ylläpidettynä, koko väestölle ilman terveydenhuoltoa ja puhdasta vettä, kuolleisuuden olisi pitänyt nousta katastrofaalisiin, yhteiskuntaa lopettaviin lukemiin. Näin ei käynyt. Ei siksi, että kärsimys olisi liioiteltua – se oli pahempaa kuin mallit osasivat kuvitella. Vaan siksi, että mallit eivät ottaneet huomioon kansaa, joka päätti hiljaisella ja murtumattomalla varmuudella, että pelkkä olemassaolo olisi vastarintaa.

- Äiti, joka ei ollut syönyt neljään päivään, löysi silti rinnoistaan maitoa vauvalleen ja siirsi elämää eteenpäin, vaikka oma ruumis kulutti itseään.
- Kirurgi, joka joutui katkaisemaan kuusivuotiaan jalan keittiöveitsellä ja matkapuhelimen taskulampulla, kuiskasi ”olet rohkea, habibi” yhä uudelleen, kunnes lapsen nyyhkytyksistä tuli ainoa saatavilla oleva nukutus.
- Kaksikymmentä muukalaista teltassa jakoivat yhden purkillisen papuja – kukin otti yhden lusikallisen, jotta lapset saisivat kaksi.
- Vanhus Beit Lahiyassa istutti tomaatin siemeniä krateriin kolmannen pommituksen jälkeen, koska ”jotain vihreää on kasvettava täällä ennen kuin kuolen”.
- Teini-ikäinen kanto halvaantunutta isoäitiään 14 kilometriä selässään ja kertoi tälle tarinoita merestä, jota tämä ei enää päässyt näkemään, jotta toivo ei sammuisi matkalla.

Nämä eivät olleet sankarillisia poikkeuksia. Ne olivat sääntö.

Oikeudellinen kehys: Kolme järjestelmää rikotaan samanaikaisesti

Kaikki kolme alla olevaa oikeusjärjestelmää rikottiin päivittäin yli kahden vuoden ajan.

Geneven IV yleissopimus (1949) – Siviilien suojelu sodan aikana

- 23 artikla: Velvollisuus sallia elintarvikkeiden, lääkkeiden ja vaatteiden vapaa kulku lapsille, raskaana oleville ja äideille – rikottu 9.10.2023 alkaen.
- 55 artikla: Miehittävällä vallalla velvollisuus varmistaa ruoka ja lääkkeet ”kaikin käytettävissään olevin keinoin” – rikottu jatkuvasti, myös vuoden 2021 ICJ:n ja Israelin korkeimman oikeuden päätösten jälkeen, jotka vahvistivat tosiasiallisen valvonnan Gazaan.
- 56 artikla: Velvollisuus ylläpitää lääkintä- ja sairaalapalveluja – rikottu systemaattisella kaikkien Pohjois-Gazan sairaaloiden kohteena pitämisellä ja polttoaineen, hapen ja lääkkeiden tahallisen eväämisellä.
- 33 artikla: Kolektiivisen rangaistuksen kielto – rikottu julkisilla lausunnoilla (”täysi saarto”, ”ei sähköä, ei ruokaa, ei polttoainetta”) ja jatkuvalla kalorirajoituspolitiikalla.

Kansanmurhan vastainen yleissopimus (1948)

Kansainvälinen tuomioistuin (tammi- ja toukokuu 2024, heinäkuu 2025 väliaikaiset toimet; lokakuu 2025 neuvoa-antava lausunto) totesi "uskottavan riskin" ja myöhemmin "vakavan riskin" kansanmurhasta. Joulukuuhun 2025 mennessä ICC:n syyttäjä oli hakenut pidätysmääräyksiä Netanyahuille ja Gallantille nimenomaan syytteellä:

- II(c) artikla: "Tahallinen altistaminen elinehdoille, jotka on laskelmoitu tuhoamaan ryhmä fyysisesti" näännyttämällä nälkään, eväämällä vesi, tuhoamalla sanitaatio ja estämällä lääkintähuolto.

Tukevia todisteita ovat ministeritasoiset lausunnot ("inhimillisiä eläimiä", "yhtäkään vehnän jyvää", "pyyhkiä Gaza pois"), jatkuva eloonjäämisen alapuolella oleva kalorinsaanti sekä kaikkien elintarviketuotannon välineiden tuhoaminen (kalastusveneet, kasvihuoneet, leipomot, viljelysmaat).

Tapaoikeudellinen kansainvälinen humanitaarinen oikeus (säännöt 53–56, ICRC-tutkimus)

- Sääntö 53: Siviilien näännyttäminen nälkään sodankäyntikeinona on kielletty.
- Sääntö 54: Hyökkäykset siviilien selviytymisen kannalta välttämättömiä kohteita (vesilaitokset, elintarvikkeet, maatalousalueet, sairaalat) vastaan kielletty.
- Sääntö 55: Osapuolten on sallittava ja helpotettava humanitaarisen avun nopeaa ja esteetöntä kulkua.

Todelliset olosuhteet: Hitaan tuhon kronikka

He kutsuivat sitä "täydelliseksi saarroksi". He kutsuivat sitä "paineeksi". He kutsuivat ihmisiä "inhimillisiksi eläimiksi" ja julistivat suoraan, että yksikään vehnän jyvä ei saa mennä läpi.

Vaihe 1 – Lokakuu 2023 – Helmikuu 2024: "Täysi saarto"

Puolustusministeri Gallantin 9. lokakuuta antama julistus toteutettiin kirjaimellisesti. Viikkokaupalla ei tullut yhtään rekkaa. Kalorinsaanti laski 300–600 kcal/päivä. Ensimmäiset dokumentoidut nälkäkuolemat joulukuussa 2023.

Vaihe 2 – Maalis–Toukokuu 2025: "Täydellinen sulku"

Tammikuun tulitauon romahdettua valtiovarainministeri Smotrich ja kansallisen turvallisuuden ministeri Ben-Gvir pakottivat kaikki rajanylityspaikat kiinni 11 viikoksi. UNRWA:lta loppui jauhot kokonaan. Äidit laimensivat vauvanmaitokorviketta saastuneella vedellä. Kamal Adwanin sairaalasta löydettiin ensimmäinen joukkohauta laihtuneita lapsia.

Vaihe 3 – Kesä–Syyskuu 2025: Nälänhädän julistus

IPC-vaihe 5 julistettiin Gazan kuvernoraatissa (elokuu 2025). Keskimääräinen painonlasku 22 % kehon massasta. Lasten kylkiluut näkyivät jokaisella kadulla. Ilmasta pudotettu "apu", ainoa Israelin sallima muoto, tappoi enemmän ihmisiä kuin ruokki.

Vaihe 4 – Loka–Joulukuu 2025: Tulitauko joka ei ollut

Lokakuun 2025 sopimus lupasi 600 rekkaa päivässä. Todellisuudessa keskimäärin 120–180. Rafahin ylityspaikka oli kiinni useimpina päivinä. Polttoainepula pakotti sairaalat valitsemaan, mitkä hautomot pidetään käynnissä. Joulukuussa 100 % väestöstä oli edelleen IPC-vaiheessa 3 tai korkeammalla.

Vanhempien laskelma

Aliravitsemustiede on armoton: alle viisivuotiaat ovat alttiimpia akuutille laihtumiselle ja peruuttamattomalle kasvuhäiriölle. Gazan vanhemmat tietävät tämän. He tekevät ainoan jäljellä olevan asian. He lopettavat syömisen.

Kysely toisensa jälkeen (Lancet 2025, UNICEF 2025, WHO:n seuranta 2024–2025) tallentaa saman kaavan: 70–90 % aikuisista jättää ateriansa kokonaan väliin, jotta lapset saisivat yhden riisilusikallisen tai läpikuultavaksi laimennetun maitojauheroiskeen lisää. Äidit imettävät, vaikka omat kylkiluut töröttävät, ja siirtävät aliravitsemusta ennen kuin lapsi on maistanut kiinteää ruokaa.

Tulos on sydäntä särkevä käänteisyys: Gazan lapset ovat keskimäärin laihtuneet vähemmän kuin vanhempansa, koska vanhemmat ovat valinneet kuolla vähän joka päivä, jotta lapset saisivat elää vähän pidempään.

Lääketieteellinen painajainen, jota kukaan ei saisi joutua kuvittelemaan

Gazan kirurgit ovat joutuneet tekemään tuhansia amputaatioita – monet lapsille – ilman nukutusta, ilman kipulääkkeitä, joskus vain matkapuhelimen taskulampulla ja sadeveteen keitetyllä tylsällä skalpellilla.

- Nelivuotias tyttö, jolla on 50 % palovammoja, huutaa ”äiti” kun kuollutta kudosta raaputetaan pois, kunnes hän menettää tajuntansa kivusta.
- Kuusivuotias poika, jonka reisu on saanut poikki hereillä, puristaa kirurgin kättä ja kuiskaa ”miksi sattuu näin paljon?”.
- Teini-ikäiset tytöt synnyttävät keisarileikkauksella sukulaisten pöydässä, koska ketamiinia ei ole jäljellä.

Jokainen Gazassa 2023 jälkeen työskennellyt lääkäri kuvailee samaa toistuvaa painajaista: hetkeä, jolloin hän tajuaa joutuvansa leikkaamaan kiljuvan lapsen tietäen, ettei ole mitään kivun turruttamiseksi. Monet ovat lakanneet nukkumasta; jotkut ovat lakanneet puhumasta kokonaan.

Miten he ovat vielä elossa? Ihmeen anatomia

Kaikkia kansanterveysmallien ennusteita vastaan Gaza ei ole vielä kokenut täydellistä väestöllistä romahdusta. Useat tekijät selittävät tätä epätodennäköistä selviytymistä:

1. **Poikkeuksellinen sosiaalinen solidaarisuus** Perheet keräsivät viimeiset muruset, naapurit jakoivat yhden tonnikalapurkillisen kahdenkymmenen kesken, tuntemattomat kantoivat vanhuksia selässään pakkomarssien aikana.
2. **Primitiiviset selviytymiskeinot** Syötiin eläinten rehua, keitettiin ruohoa ja lehtiä, tislattiin merivettä tuhottujen talojen puusta, leikattiin matkapuhelimen valossa.
3. **Jääräpäinen kieltäytyminen lähtemästä** Vaikka evakuointikäsky kattoi ajoittain 85 % kaistaleesta, suurin osa gazalaisista jäi – osin koska turvallista paikkaa ei ollut, osin koska lähtö merkitsi pysyvää riistoa.

Gazan lääkärit kuvaavat väestöä toistuvasti ”eläväksi kuolleiksi” – eläviksi, mutta hädin tuskin.

Loppulause: Tuomio, joka on kirjoitettu hengittäviin ruumiisiin

Se, että kaksi miljoonaa ihmistä – opettajia, runoilijoita, kävelemään opettelevia taaperoita, kaikki aiemmat sodat selviytyneitä isoäitejä – vielä hengittää 12. joulukuuta 2025, ei ole todiste siitä, että politiikka olisi ollut inhimillinen.

Se on todiste siitä, että jotkut inhimillisen kestävyiden muodot ovat vahvempia kuin niitä lopettamaan suunniteltu koneisto.

He ovat yhä täällä. He ovat yhä elossa. Ja jokainen hengenveto, jonka he ottavat, on syyte.